

och fler studier kommer att ytterligare kunna precisera slaveriets omfattning och karaktär. Frågan om slaveriets kontra smittornas betydelse för befolkningsminskningen bland indianer kunde ha problematiserats ytterligare, men författaren har goda argument. Nytolkningen av Puebloupproret 1680 (att det i grunden handlar om ett uppror mot slaveri) är övertygande. Bland många detaljer kan nämnas att indianer som förlorat sina barn kommer till tals (s. 158, 280). Det är slutligen också en viktig bok. Inte minst klargörs det indianska slaveriets ekonomiska betydelse. Vi vet sedan länge att den transatlantiska slavhandeln hjälpte till att finansiera den industriella revolutionen i Storbritannien. Reséndez bok visar att det indianska slaveriet finansierade koloniserandet av Amerika. Det indianska slaveriet var utbrett både i stora företag som gruvor och gods och i små hushåll. Det bidrar till att förklara att många amerikaner kunde delta i marknadsrevolutionen.

Linköpings universitet

DAVID LUDVIGSSON

Gunvor Simonsen, *Slave Stories: Law, Representation, and Gender in the Danish West Indies* (Århus: Aarhus University Press 2017). 245 s.

Slave Stories av Gunvor Simonsen vid Köpenhamns universitet är det senaste exemplet på engelskspråkiga monografier som undersöker dansk kolonialhistoria i Karibien. Simonsens ämne är behandlingen av den afro-karibiska slavbefolkningen i det danska rättssystemet.

De tre karibiska öarna St Thomas, St Jan och St Croix var danska från 1672, 1675, resp. 1733. Efter försäljningen till USA 1917 kallas de för US Virgin Islands. Simonsens huvudsakliga källor är domstolsprotokoll från 936 mål i Christiansteds polis och underdomstol, en av St Croix två jurisdiktioner. St Croix var den viktigaste danska plantageön och dess slavbefolkning uppgick till cirka 27 000 personer år 1804. Boken täcker perioden från 1756 till det danska avskaffandet av slaveriet 1848.

En av de många styrkorna i Simonsens bok är att den utöver sin egentliga undersökning ger en detaljerad redogörelse för dansk kolonial lagstiftning och rättspraxis. Den första större danska slavlagen, den så kallade Gardelinlagen, fastställde år 1733 drakoniska straff och gav möjligheten att döma slavar på grundval av en enda vit persons vittnesbörd. En mer omfattande slavlag inspirerad av den franska *code noir* från 1685 var färdig 1755. Fransk lagstiftning var även modell för de svenska slavlagarna på St Barthélemy. Vare sig denna eller Gardelinlagen godkändes explicit i Köpenhamn, men trots detta hänvisade de koloniala myndigheterna till båda dessa lagar sam-

tidigt som de stiftade lokala lagar som reglerade slavbefolkningens liv.

Ett ofta upprepat argument är att eftersom Danmark aldrig lyckades bosätta sina öar med övervägande danskar, så var danska Västindien, i Neville Halls ord, ett "empire without dominion". Simonsen betonar St Croix kosmopolitiska karaktär men understryker också att Danmark utvecklade ett dansk-karibiskt rättssystem som i många aspekter skiljde sig från de omgivande koloniernas.

En av dessa skillnader var den omfattande protokollföringen också vid slavrättegångar. Detta var ovanligt i Karibien, det finns mycket lite arkivmaterial bevarat från till exempel brittiska och franska slavrättegångar under 1700-talet. Ett av få undantag är den svenska domstolen på St Barthélemy som protokollförde slavmål på samma sätt som andra rättsfall. Det var formellt inte tillåtet för slavar att vittna i domstol förrän 1830 på de danska öarna, men det framgår tydligt av de analyserade fallen att de slavar som hördes i domstol uppträdde som vittnen i de flesta avseenden.

Simonsen upprepar de vanliga förbehållen när hon introducerar sin huvudkälla. Slavbefolkningens utsagor förändrades och förkortades i protokollet. Denna skepsis är något motsägelsefull eftersom de danska protokollen innehåller stora mängder information om den förslavade befolkningens liv och historier. Simonsen tolkar med stor känslighet dessa historier, som i sig själva är ett av bokens intressantaste bidrag.

Simonsen har lyckats följa många rättsfall genom hela systemet, från den lokala domstolen via Upper West Indian Court till Högsta domstolen i Köpenhamn som prövade vissa fall. Analyserna i boken är huvudsakligen tematiska, men Simonsen visar också hur det danska avskaffandet av slavhandeln 1803 ledde till en viss lindring av de vanligtvis hårda kroppsstraffen.

Bokens empiriska huvudkapitel analyserar en mängd rättsfall utifrån genusaspekter. Simonsen redogör för det sexuella våldet som begicks av speciellt vita män. Hon rekonstruerar även en rad berättelser om slavbefolkningens sexuella och äktenskapliga relationer i kapitlet "African-Atlantic Domestic Troubles". Hennes slutsatser om till exempel i vilken utsträckning afrikanska seder styrde dessa förhållanden och hur dessa interagerade med normerna som propagerades av de inflytelserika herrnhutiska missionärerna på St Croix är speciellt intressanta. Diskussionen om hur denna *marital context* gestaltades av slavbefolkningen i domstolen är fascinerande. Simonsen argumenterar övertygande för att genusperspektiv är nödvändiga för förståelsen av afro-karibiska samhällen. Kapitlet redovisar även exceptionella fall som till exempel kvinnan Venus som framgångsrikt gick till dansk domstol för att återvinna sin frihet. Hon hade gift sig med en amerikansk sjökaptan på slavhandelsön Gorée (nuvarande Senegal) som mot sitt löfte sålde henne som slav i St Croix.

Så förutom i sådana sällsynta fall, hur dömde de danska domstolarna? Simonsen använder sockerproduktion som metafor när hon diskuterar rättsystemets utfall: "harvesting and crushing slave depositions and then cleaning and condensing them until, finally, Christiansted's judges could crystalize white verdicts that had little resemblance to the original stories crafted by enslaved men and women" (s. 169). Hon undviker paradigmet som tolkar varje gärning av en förslavad människa som en motståndshandling och understryker att det inte finns någon "grand story to be found of Africans and Afro-Caribbeans who, by having a voice, obtained some sort of agency and achieved justice" (s. 14). Slutsatsen är i stället att, "for the vast majority [...] their encounter with the Danish West Indian courts resulted in death or violent punishments" (s. 164). Icke desto mindre visar Simonsen även hur "slaves strove to represent themselves as dignified, reasonable men and women in their encounters with the Danish West Indian judiciary" (s. 14).

Simonsens rikligt illustrerade och genomarbetade bok utvidgar vår kunskap om den danska slavbefolkningens levnadsförhållanden och livsåskådningar och därmed också om den svarta befolkningen generellt i Karibien.

Uppsala universitet

FREDRIK THOMASSON

Detlev Pleiss, *Bodenständige Bevölkerung und fremdes Kriegsvolk: Finnen in deutschen Quartieren 1630–1650* (Åbo: Åbo Akademi 2017). 776 s.

Detlev Pleiss behandlar i sin avhandling *Bodenständige Bevölkerung und fremdes Kriegsvolk* relationer mellan den tyska lokalbefolkningen och inkvarterad militärpersonal från storfurstendömet Finland under trettioåriga kriget. Bokens huvudsakliga syfte är att diskutera krigets erfarenhetshistoria i ett samtida aktörsperspektiv. Studien täcker större delen av tidsperioden 1631–1649 och bygger på ett omfattande källmaterial som används för att diskutera fyra regementen och undersökningsområden: Osnabrück, Königshofen, Nürnberg, och Quedlingburg. Dessa områden har valts ut för att täcka den utvalda tidsperioden och för att inbegripa de båda stora vapenslagen: fotknektar (Königshofen och Osnabrück) och ryttare (Quedlingburg och Nürnberg), samt för att täcka både protestantiska och katolska områden. Studien avgränsas med hjälp av det tillgängliga källmaterialet och tidigare forskning.

Boken består av två delar. En första som kan sägas fungera som ett slags kapp innehåller en inledande diskussion, en genomgång av forskningsom-